

Mfv.I.10.275/2015/4.

A Kúria a dr. Fülöp Gyula ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Oláh János ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetése és jogkövetkezményei iránt a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 2.M.73/2014. szám alatt megindított és másodfokon a Veszprémi Törvényszék 3.Mf.21.267/2014/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Veszprémi Törvényszék 3.Mf.21.267/2014/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes 2005. április 1-jétől eladó munkakörben havi 114.000 forint személyi alapbérrel állt alkalmazásban az alperesnél. Az alperes 2013. november 28-án a felperes munkavégzési helyét megváltoztatva december 2-ától a z-i üzletből a b-i áruházba helyezte át.

A felperes 2013. december 2-ától december 14-éig keresőképtelen volt, december 15-étől kezdődően nem vette fel a munkát. A munkáltató a munkaviszonyt a 2014. március 24-én kelt azonnali hatályú felmondással a 2012. évi I. törvény (Mt.) 64. § (1) bekezdés c) pontja alapján megszüntette. Az indokolás szerint a 2013. december 14-éig tartó keresőképtelenségét követően nem állt munkába, és a távollétének okát írásbeli felhívás ellenére sem igazolta.

A felperes keresete a felmondás jogellenességének megállapítására, ennek jogkövetkezményei alkalmazására és elmaradt munkabér megfizetésére irányult.

A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.73/2014/7. számú ítéletével kötelezte az alperest elmaradt munkabér és törvényes kamatai megfizetésére. Az ezt meghaladó keresetet elutasította. Marasztalta a felperest az alperes perköltségében, valamint rendelkezett a kereseti illeték és a felperesi pártfogó ügyvéd díjának viseléséről.

Az elmaradt munkabér körében az elsőfokú bíróság a döntését az Mt. 136. § (2) bekezdésére alapította. Rögzítette, hogy a felperes részére havi személyi alpbért állapítottak meg. Időbéres munkavállalóként a munkaviszony fennállása idején jogosult volt a munkabérre. A felperes 2013. december 14-éig volt keresőképtelen, bár ezt követően keresőképesse vált, munkát nem végzett. Az alperes azonban a munkaviszonyát 2013. december 15. és 2014. március 24. közötti időtartamra fenntartotta, így erre az időszakra megillette a felperest a munkabér havi bruttó 114.000 forint személyi alpbérrel számítva.

Az elsőfokú bíróság az azonnali hatályú felmondás jogellenessége megállapítására irányuló keresetet az Mt. 52. § (1) - (2) bekezdésében foglalt rendelkezésre állási kötelezettség megsértésére figyelemmel alaptalannak találta.

Az alperes az elsőfokú ítélet elmaradt munkabér megfizetésére vonatkozó rendelkezése megváltoztatását, e körben a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes igénye nem sorolható az Mt. 146. §-a alá, ezért részére munkavégzés hiányában nem köteles munkabért fizetni.

A Veszprémi Törvényszék 3.Mf.21.267/2014/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét nem fellebbezett részében nem érintette, fellebbezett rendelkezését megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította. Mentésítette az alperest az elsőfokú részilleték és pártfogó ügyvédi munkadíj megfizetése alól. Kötelezte a felperest az alperes javára együttes első- és másodfokú részperköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd munkadíját és az illetéket az állam viseli.

A törvényszék hivatkozott az Mt. 42. § (2) bekezdésére, miszerint a munkaszerződés alapján a munkavállaló köteles a munkáltató irányítása szerint munkát végezni, a munkáltató pedig köteles a munkavállalót foglalkoztatni és munkabért fizetni. E rendelkezésből következik, hogy a munkabér a munkavégzés ellenértéke. Az Mt. a munka díjazásáról rendelkező XII. fejezetében megkülönbözteti az alpbért, a bérpótlékot és a munkavégzés hiányában történő díjazást. Azokban az esetekben, amikor munkavégzés nélkül is díjazás illeti meg a munkavállalót, távolléti díj fizetéséről rendelkezik az Mt. 147. (helyesen 146.) §-ban. Abból a tényből, hogy e § (3) bekezdésében meghatározott felsorolásban az időbér, mint a munkabér egyik formája nem szerepel, még nem következik, hogy az időbéres munkavállaló önmagában a munkaviszony fennállására tekintettel jogosult a munkabérre.

A törvényszék utalt az Mt. 55. § (1) bekezdésére, amely felsorolja azokat az eseteket, amikor a munkavállaló mentesül a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettség teljesítése alól. A 52. § (1) bekezdés b) pontja szerint pedig a munkavállaló köteles a munkaideje alatt munkavégzés céljából munkára képes állapotban rendelkezésre állni, mely kötelezettség nem passzív magatartást jelent, hanem azt, hogy a munkavállaló munkavégzésre készen áll.

A fellebbezési eljárásban is irányadó tényállás szerint a keresőképtelensége megszűnését követően a felperes nem jelezte a munkáltatónak, hogy kész munkát végezni. A munkavégzési kötelezettség teljesítése hiányában pedig távolléti díj nem jár részére.

A felperes alaptalanul hivatkozott a fellebbezési ellenkérelmében az Mt. 146. § (3) bekezdés e) pontjára, miszerint a munkaviszonyra vonatkozó szabály munkavégzés nélkül munkabér fizetését írhatja elő. Az Mt. 13. §-a szerint munkaviszonyra vonatkozó szabálynak a jogszabály, a kollektív szerződés, az üzemi megállapodás, valamint az egyeztető bizottság határozata minősül. A felperes ezek egyikét sem jelölte meg.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróságnak az Mt. 147. § (helyesen 146. §) (1)-(4) bekezdésére alapított megváltoztató és az elmaradt munkabér iránti igényt elutasító döntése törvénysértő, mivel e §-ra hivatkozással a jogszabályt kiterjesztően értelmezte, és túlment a

fellebbezésben foglaltakon. Az alperes a fellebbezésében csak az Mt. 146. §-ára hivatkozott, míg a másodfokú bíróság az Mt. valamennyi rendelkezését felsorolta, amelyek szerinte a felperest nem jogosítják munkabérre. Döntése így ellentétes volt az elsőfokú bíróság Mt. 136. §-ára alapított ítéletével. A másodfokú bíróság ezen álláspontja a Pp. 358. § (3) bekezdés b) pontja alapján megalapozta a felülvizsgálati kérelmet, és döntése a Pp. 247. § (2) bekezdésével ellentétes.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet helyes indokai szerint történő hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.

A felperes alaptalanul hivatkozott a Pp. 358. § (3) bekezdés b) pontjára, mivel a jelen pernek nem a munkavállalói vétkes kötelezettségszegés miatt kiszabott jogkövetkezmény a tárgya, hanem elmaradt munkabér iránti igény érvényesítése. A felülvizsgálati eljárásban az elmaradt munkabér jogalapja is vitás, ezért a felülvizsgálat a Pp. 358. § (3) bekezdés a) pontja alapján megengedett [1/2014. (II.10.) KMK vélemény III. pont].

Alaptalanul hivatkozott a felperes a Pp. 247. § (2) bekezdésének a megsértésére is. E rendelkezés szerint a fellebbezési, illetőleg a csatlakozó fellebbezési kérelmet az elsőfokú ítéletnek fellebbezéssel, illetve csatlakozó fellebbezés nem érintett részére nem lehet kiterjeszteni. Az alperes a fellebbezésében a felperesnek fizetendő elmaradt munkabérrel hozott ítéleti rendelkezés megváltoztatását kérte, a másodfokú bíróság pedig e körben bírálta felül az elsőfokú ítéletet az azonnali hatályú felmondás jogszerűségéről hozott döntést nem érintve (másodfokú ítélet, 2. oldal 5. bekezdés első mondat).

A felperes felülvizsgálati kérelme - a téves jogszabályhely megjelölés ellenére - tartalmában a Pp. 253. § (3) bekezdésének megsértését állítja. Az erre vonatkozó érveléssel a Kúria a Pp. 272. § (3) bekezdés alapján foglalkozott.

A Pp. 253. § (3) bekezdés alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú

bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (247. §) változtathatja meg, e korlátok között azonban a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, illetőleg nem határozott.

A törvényszék azonos tényállás mellett az elsőfokú bíróság érdemben téves döntését megváltoztathatja akár a bizonyítás kiegészítése nélkül is a Pp. 253. § (2) és (3) bekezdés alapján (BH2001.323.). A törvényszék a Pp. 253. § (3) bekezdésnek megfelelően döntött a perben érvényesített jogról, vagyis arról, hogy a felperest a keresőképesse válásától a munkaviszonya megszűnéséig eltelt időszakra munkavégzés hiányában megilleti-e munkabér.

A törvényszék nyilvánvaló elírás folytán hivatkozott ítéletében az Mt. 147. §-ára, mivel e § egy bekezdésből áll, és nem a munkavégzés hiányában történő távolléti díj fizetés eseteit, hanem az ilyen esetekben történő díjazás számítására vonatkozó szabályt tartalmazza. A törvényszék döntése helyes jogszabály megjelöléssel a fellebbezésben is megjelölt Mt. 146. §-án alapul. E rendelkezés értelmezése körében pedig jogszerűen [a Pp. 253. § (3) bekezdés alapján] hivatkozott annak alkalmazhatóságát megalapozó munka törvénykönyvbeli rendelkezésekre.

A törvényszék helytállóan utalt a felperes elmaradt munkabér iránti keresete megalapozatlanságának alátámasztásául az Mt. 52. § (1) bekezdés b) pontjára, a 42. § (2) bekezdés a) és b) pontjára. Helyes e jogszabályokból levont következtetése, miszerint a munkavállaló a munkabérre a munkavégzés ellenértékeként jogosult.

A törvényszék kifejezetten felsorolta azokat az eseteket, amikor munkavégzés hiányában is díjazás illeti meg a munkavállalót (Mt. 146. §). Jogszerű a következtetése, miszerint e § egyik rendelkezése sem alkalmazható jelen ügyre. A felperes ugyanis keresőképessege ellenére munkára nem jelentkezett, ezzel a rendelkezésre állási kötelezettségét is megszegte, és az Mt. 52. § (1) bekezdés a) és b) pontjába ütközően járt el. Nem állt fenn továbbá a munkavégzési kötelezettség alóli mentesülés egyik, az Mt. 55. § (1) bekezdésben felsorolt esete sem.

Mindezek alapján helytálló a törvényszék döntése arról, hogy a felperest elmaradt munkabér a peresített időszakra nem illeti meg. Ennek ellenkezőjére következtetés nem vonható le abból, hogy a felperes bérezésének formája az Mt. 136. § (2) és (3) bekezdés

alapján időbérben volt meghatározva. Ez ugyanis a megalapozott munkabérigény számításakor irányadó rendelkezés.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. Megállapította, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezménye folytán a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2016. február 10.

. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Nné

tisztviselő